

Име

Държавно лесничество "Горна Оряховица", административна принадлежност РУГ Велико Търново. Лесоустройствен проект 1995 година, ревизионен период 1983-1993.

Местонахождение

ДЛ "Горна Оряховица" носи името на град Горна Оряховица - общински и административен център. На север граничи с ДЛ "Бяла" и ДЛ "Попово", на изток с ДЛ "Попово" и ДЛ "Омуртаг", на юг с ДЛ "Елена" и ДЛ "В.Търново" и на запад с ДЛ "В.Търново".

Територията на ДЛ "Горна Оряховица" се намира в Ловешка област и обхваща землищата на следните общини:

Община гр.Горна Оряховица, в която се намират следните населени места: гр.Горна Оряховица, с.Първомайци, с.Правда, гр.Д.Оряховица, с.Писарево, с.Върбица, с.Г.Г. Тръмбеш, с.Г.Д.Тръмбеш, с.Драганово, с.Янтра, с.Крушето, с.Поликраище, с.Стрелец.

Община гр.Стражица, със следните населени места: гр.Стражица, с. Виноград, с.Паисий, с.Лозен, с.Сушица, с.Нова Върбовка, с.Камен, с.Горски Сеновец, с.Царски извор, с.Бреговица, с.Николаево, с.Асеново, с.Мирово, с.Ново Градище, с.Любенци, с.Кавлак, с.Железарци, с.Теменуга, с.Водно, с.Кесарево, с.Балканци, с.Владислав, с.Благоево.

Община Лясковец, със следните населени места: гр.Лясковец, с.Драгижево, с.Мерданя, с.Добри дял, с.Джулюница, с.Козаревец.

Географско положение

Територията на ДЛ "Горна Оряховица" се намира в Дунавската хълмиста равнина - преобладаващата част и в предпланините на Стара планина (Предбалкана). Характерна черта за лесничеството е, че горските комплекси са много на брой и са силно разпокъсани от земеделски площи. Те образуват елипсовидна до кръгла фигура със средни размери в посока север-юг 40 км и в посока изток-запад 45 км.

Релеф

Релефът на ДЛ "Г.Оряховица" се обуславя от разположението му в части от различни геоморфоложки области. Горските комплекси на лесничеството заемат територии от Дунавската хълмиста равнина, Предбалкана, Търновските височини и Антоновските височини. Това разположение обуславя релефа на лесничеството като платовиден, хълмист и нископланински, разчленен от широки речни долини.

По-голямата част от характерните за лесничеството ридове се простират в средните и южни части от територията му. Преобладаващата им посока е изток-запад. Общо взето югозападните и югоизточни склонове на ридовете са по-къси и по-стръмни. Стръмни са западните и източни склонове на ридовете, които са проломени от Стара река и р.Джулюница. Характерно е, че билните части на ридовете са разлати и заравнени. Те преминават в обширни плата, заети от горска растителност. Долините и равнините в района на лесничеството са заети преди всичко от обработваеми земи на ССФ. Най-голяма надморска височина на територията на лесничеството има възвишението, разположено южно от с.Железарци - 502,5 м. Най-малка надморска височина - 50 м имат земите от ССФ около водослива на реките Росица и Янтра при село Крушето. Преобладаващи надморски височини са тези от 200-350 м, общо 84,1% от дървопроизводителната му площ.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	572,1	3,6
полегато (5-10)	5995,6	37,2
наклонено (11-20)	7458,3	46,3
стръмно (21-30)	1951,4	12,1
мн.стръмно (над 31)	129,9	0,8
Общо:	16107,3	100,0

Хидроложки условия

Хидрографската мрежа се очертава от водосборите на реките Янтра, Джулюница, Стара река и Голяма река. Река Росица е почти без значение за хидрографската мрежа, тъй като пресича съвсем малка част от района на лесничейството, където почти липсват земи от горския фонд.

Река Янтра е една от големите реки в Северна България и е най-голямата, която пресича ДЛ "Горна Оряховица". Навлиза при с.Първомайци и тече в източна посока. Северно от с.Върбица тя сменя рязко посоката си и тече в посока СЗ-З. След това при село Крушето в нея се влиза р.Росица и тя напуска пределите на лесничейството. Дебита на р.Янтра е непостоянен. Най-високите води са в края на зимата (март и април), а най-ниските през октомври. Характерна особеност за поречието на р.Янтра са добре оформените живописни меандри. От вътрешната страна на меандрите са образувани обширни речни терени, а външните им страни са обикновено стръмни и ронливи. По-голямата част речните тераси са годни за залесяване с тополи, но те са извън границите на горския фонд.

Стара река е най-големия десен приток на река Янтра. В долното си течение е с името р.Лефеджа. Стара река извира от Котленската планина. Навлиза в района на лесничейството южно от село Кесарево, а югоизточно от село Горски Долен Тръмбеш се влива в Река Янтра. Дебитът ѝ също е непостоянен и зависи в голяма степен от количеството паднали валежи във водосбора.

В района на лесничейството Стара река приема два големи притока - р.Джулюнска и Голяма река и няколко по-малки, които са с много непостоянен дебит.

Голяма река извира от Антоновските височини, извън границите на лесничейството. Навлиза в района му при с.Любенци, а североизточно от с.Кесарево се влива в Стара река. Водният ѝ режим е непостоянен и зависи почти изцяло от количеството на падналите валежи във водосбора.

Река Джулюнска извира извън лесничейството. През него тече в северна посока до вливането си в Стара река северно от с.Джулюница. Характерно за речното ѝ легло в долното течение е малкият наклон, по-голямата ширина и запълването му с алувиални наслаги. Водният дебит на р.Джулюнска също е непостоянен и е в зависимост преди всичко от подхранването с дъждовни и снежни води.

Освен изброените по-главни водни течения в района на лесничейството има и множество по-малки такива, които допълват хидрографската му мрежа. Малките водни течения имат колеблив характер и много често през лятото пресъхват.

На територията на горското стопанство има и много язовири, изпълняващи различни функции - за напояване, за рибарство, за питейна вода и др. По-големи язовири от тях са: яз."Стражица", яз."Добри дял", яз."Мерданя" и др.

Геоложки строеж

Основните скали в ДЛ "Горна Оряховица" са изключително седиментни. Те са представени от варовици, варовити мергели, льос, алувиални наноси с долнокредна, терциерна и кватернерна възраст.

В геоморфологично отношение най-отдолу лежат конгломерати и едрозърнести пясъчници. Над тях се намират варовити мергели, които преминават във варовити пясъчници и варовици от Баремския слой. Над Барема са се наслоили аптските варовици от по-горните етажи на Долна Креда, от които са изградени стръмните склонове на речните корита на Стара река и Голяма река.

Льосът и льосовидните образувания припокриват варовиците. Мощността на льосовидния пласт е значителна - от 10 до 45 метра. По химичен и механичен състав тази покривка е твърде хомогенна.

Алувиални наноси от Холоцен в района на ДЛ "Горна Оряховица" се срещат по долината на река Янтра.

Климатични условия

Според климатичната класификация на Събев и Станев "Климатичните райони на България и техният климат" (1963), територията на лесничейството е разположена в Умерено-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната област, като обхваща един климатичен район - средния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина.

Този район обхваща територията на цялото лесничество. Теренът е издигнат и хълмист, но въпреки това студените континентални въздушни маси нахлуват безпрепятствено и зимата е най-студена в сравнение с други ниски части в страната. Пролетта настъпва рано и е сравнително хладна, лятото е горещо, а есента е по-топла от пролетта. Средната януарска температура е около 2,1°C, но под влияние на релефа температурните условия са твърде различни, като в речните долини са значително по-ниски, отколкото в съседните издигнати места. Снежната покривка се образува в първите дни на декември, нестабилна е и се задържа в отделни периоди по няколко дни.

Пролетта настъпва сравнително рано, още в началото на март температурата трайно се задържа над 5°C. Пролетните мразове са често явление и тук те са особено опасни, защото се явяват и след започването на вегетационния период и нанасят значителни повреди главно на културите. Валежите през пролетта достигат 135-175 мм. Средната температура на въздуха през месец юли е около 20,2°C. Летните валежи варират от 160 до 200 мм. По-голяма част от тях падат през първата половина на лятото. Първите есенни мразове настъпват към 15 октомври, а средно към 20 октомври температурата на въздуха устойчиво се задържа под 10°C. Сумата на валежите е около 115-150 мм. Преобладаващите ветрове са слаби и духат от северозапад, но през зимата често духат и силни студени северни ветрове. Вегетационният период е около 6-6,5 месеца и като се изключат късните пролетни мразове, благоприятства развитието на горската растителност.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

*Таблица № 2
за температурата на въздуха*

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (0-400 м н.в.)	10,6 / 11,7	-21,6 / -35,5	38,5 / 43,5

*Таблица № 3
за количеството на валежите*

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина (0-400 м н.в.)	500-660	VI	II-III

Почви

ДЛ "Горна Оряховица" се отличава с широко почвено разнообразие, въпреки, че видовете скали, върху които са се формирали почвите, не са много на брой. Срещат се следните основни почвени типа: от наносните – алувиални; от пълнопрофилните почви - сиви горски, представени от трите си подтипа; типичен, оподзолен, излужен и карбонатен чернозем и хумусно-карбонатни от интразоналните почви.

*Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове*

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	5,8	0,1
сива горска	2915,2	18,1
тъмносива горска	5649,7	35,0
светлосива горска	69,5	0,4
типичен чернозем	372,5	2,3
излужен чернозем	1369,9	8,5
оподзолен чернозем	2364,4	14,7
карбонатен чернозем	2802,1	17,4

хумусно-карбонатна	558,2	3,5
Всичко:	16107,3	100,0

В района на ДЛ "Горна Оряховица" ерозионни процеси се наблюдават в незначителна степен. Най-голяма опасност от развитието на ерозионните процеси в района на лесничейството има при нелесопригодните площи, които са 12,2 ха, нелесопригодните голини с площ 8,3 ха, сипеите - 4,1 ха и свлачищата, които са с площ 4,7 ха.

Растителност

ДЛ "Горна Оряховица" попада в Мизийската горско-растителна област. Във вертикално отношение заема един пояс и два подпояса, а именно:

М-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

М-I-1 Подпояс на заливните и крайречни гори (0-600 м н.в.)

Този подпояс заема 0,1% от залесената площ на лесничейството, намиращ се по поречието на р.Янтра. В резултат на залесителна дейност в него са създадени тополови култури от клоновете И-214, Регенерата, Вернирубенс, Бахелиери и др.

М-I-2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)

99,9% от площта на лесничейството попада в подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори. В него са разпространени следните естествено растящи дървесни видове: зимен дъб, благун, цер, летен дъб, липа, габър, клен, ясен, бряст, брекия, череша, бук, трепетлика, космат дъб, мекиш, мъждряк, келяв габър и др. Тези дървесни видове формират смесени широколистни насаждения и по-рядко чисти церови, липови, благунови, зимендъбови, габъррови и келяв-габъррови насаждения с преобладаване на един от тези дървесни видове.

В резултат на лесокултурна дейност са създадени и се развиват успешно култури от червен дъб, акация, черен бор, липа, орех, зимен дъб, топола и др. По такъв начин по изкуствен път на територията на лесничейството са настанени и участвуват в растителни формации следните дървесни видове: черен бор, акация, червен дъб, липа, орех, зимен дъб, топола, ясен, явор, чинар, бреза, лиственица, бял бор, гинко, дуглазка ела, черница, череша, шестил, гледичия и др.

В състава на растителните формации участвуват и следните храстови, полухрастови и тревни видове: глог, шипка, дрян, аморфа, черен бъз, чашкодрян, обикновена леска, трънка, смрадлика, птиче грозде, люляк, къпина, коприва, ягода, здравец, жълт кантарион, риган, бял равнец, тревни видове от семейство житни и др.

*Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове*

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	70,9	0,4	1,2	-
Смърч	5,1	-	0,9	-
Черен бор	597,6	3,8	283,6	1,8
Зелена дуглазка	16,6	0,1	14,3	0,1
Атласки кедър	6,6	-	4,8	-
Бук	9,4	0,1	15,1	0,1
Червен дъб	266,5	1,7	470,5	3,0
Зимен дъб	1170,9	7,4	1411,3	8,9
Летен дъб	24,6	0,2	28,6	0,2
Благун	2066,1	13,0	2082,5	13,1
Цер	5914,5	37,3	6606,1	41,7
Габър	583,8	3,7	591,1	3,7
Бряст	61,6	0,4	31,9	0,2
Трепетлика	4,1	-	3,3	-
Явор	0,1	-	0,1	-
Бреза	7,4	-	2,7	-
Мъждряк	352,2	2,2	144,8	0,9
Орех	64,2	0,4	70,1	0,4
Акация	741,6	4,7	688,5	4,4
Космат дъб	79,4	0,5	38,9	0,2
Келяв габър	956,4	6,0	89,7	0,6
Други широколистни	0,6	-	0,6	-

Айлант	6,5	-	0,1	-
Брекиня	7,3	-	40,6	0,3
Върба	7,3	-	1,1	-
Гледичия	2,6	-	2,6	-
Кестен	1,7	-	-	-
Конски кестен	-	-	1,7	-
Клен	342,2	2,2	222,6	1,4
Дребнолистна липа	4,0	-	6,4	-
Едрolistна липа	34,0	0,2	36,7	0,2
Сребролистна липа	2335,1	14,9	2853,4	18,2
Мекиш	2,6	-	1,9	-
Череша	5,7	-	4,3	-
Черница	2,8	-	2,8	-
Чинар	8,3	0,1	6,6	-
Шестил	1,3	-	1,4	-
Американски ясен	2,8	-	0,6	-
Планински ясен	5,1	-	3,1	-
Полски ясен	80,0	0,6	68,3	0,5
тп I-214	8,8	0,1	6,0	0,1
тп Regenerata	0,1	-	-	-
тп Vernirubens	0,6	-	-	-
Слива	1,0	-	0,5	-
Глог	-	-	4,0	-
ВСИЧКО	15865,3	100,0	15846,5	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на горския фонд е 17607,0 ха, от която гори с държавно значение 16512,0 ха и гори, предоставени на бившите АПК (ПГФ) - 1095,0 ха. От площта на горите с държавно значение 16479,2 ха са предмет на този лесоустройствен проект, а 32,8 ха са горски пасища. Общата им залесена площ е 30,8 ха. Голите площи в горските пасища са 2,0 ха и представляват поляни.

Лесопарковете на територията на ДЛ "Г.Оряховица" са с обща площ 305,9 ха.

Сред горите на горския фонд се намират и 24,4 ха чужди земи - всичките държавни шосета.

За изключените от горския фонд, но неизкоренени гори на територията на лесничеството с площ 1892,8 ха и за горите, създадени върху земи от селскостопанския фонд по договор с площ 530,6 ха са изработени отделни лесоустройствени проекти.

Със заповеди на бившите МГПП, АГСГП и КГПП са предоставени на други ведомства 32,9 ха, без площта да се изключва от горския фонд.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	15865,3	96,2
Незалесена дървопроизводителна площ	242,0	1,5
Недървопроизводителна площ	371,9	2,3
Горски пасища	32,8	-
ОБЩО:	16512,0	100,0

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	911,3 / 841,4	5,5 / 5,3
Широколистни високоствъблени	4381,0 / 4159,0	26,5 / 26,2
За реконструкция	1207,3 / 1109,6	7,4 / 7,0
Издънкови за прерастване	4677,1 / 4577,7	28,3 / 28,8
Издънкови за превръщане	4561,8 / 4436,4	27,6 / 28,0
Нискоствъблени	773,5 / 741,2	4,7 / 4,7
ВСИЧКО:	16512,0 / 15865,3	100,0

От общата площ, предмет на устройство, 15306,3 ха (92,9%) са гори с дървопроизводителни и средообразуващи функции и 1172,9 ха (7,1%) са гори ЗРЗТ. Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	730,7	683,1	14575,6	14151,7	15306,3	14834,8
Защитни	14,6	13,7	122,4	103,8	137,0	117,5
Рекреационни	158,0	136,7	489,0	405,8	647,0	542,5
Защитени	0,1	0,1	214,8	196,4	214,9	196,5
Други	-	-	174,0	174,0	174,0	174,0
Общо ЗРЗТ	172,7	150,5	1000,2	880,0	1172,9	1030,5
Общо ДСФ+ЗРЗТ	903,4	833,6	15575,8	15031,7	16479,2	15865,3
Горски пасища	-	-	32,8	-	32,8	-
ОБЩО	903,4	833,6	15608,6	15031,7	16512,0	15865,3

В лесоустройственият проект от 1982 година е предвидено общо ползване в размер на 391220 куб.м (средно годишно 35570 куб.м), от което 20060 куб.м годишно от главни сечи и 15510 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 331831 куб.м (средно годишно 30170 куб.м) или 84,8% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 261132 куб.м (ср. год. 23740 куб.м) или 118,4%, а от отгледни и санитарни сечи 70699 куб.м (ср. год. 6430 куб.м) или 41,4% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 350220 куб.м без клони или средно годишно 35020 куб.м – 18020 куб.м добив от главни сечи и 15100 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на насажденията в района на лесничеството е предимно добро. Повредите от насекомни и гъбни вредители са редки. През ревизионния период не е имало каламитетно нападение от насекомни или гъбни вредители.

Поради засушаването в последните 8 години се наблюдава известно засъхване в размер на 10-20% от дървостойките, засягащо най-често благауна и в по-малка степен зимния дъб, цера и клена. Поради по-голямата начална пълнота на дървостойките и навременното извеждане на санитарни сечи, засушаването не влияе съществено на общото здравословно състояние на насажденията.

Повредите от снеговал и снеголом са незначителни.

Повредите от дивеч и паша са без стопанско значение. През ревизионния период най-голям е броя на нарушенията от незаконната сеч - 371 бр. с общ размер незаконно изсечена маса 662 куб.м. За ревизионния период не са регистрирани пожари в горския фонд.

Странични ползвания

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1983-1994) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1995-2004) средногодишно
Паша - площ	хектари	10338,9	9134,6	9535,8
Едър добитък	брой	6927	663	8979
Дребен добитък	брой	43184	17190	38140
Сено	тона	?	-	50
Листников фураж	пр.куб.м	500	-	500
Горски плодове – шипки, къпини, дренки	тона	20	-	10
Билки	тона	10	-	5
Гъби	тона	10	-	5
Липов цвят	тона	10	2,9	10
Добив на орехи	тона	3	-	3

Лов и риболов

Таблица № 10

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гуцер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гуцер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

На територията на ДЛ "Горна Оряховица" се намират следните защитени природни обекти:

Природна забележителност "Божур поляна", обявена със заповед № 1573/02.09.1966 год. на МГГП с обща площ 19,6 ха, от която 12,2 ха залесена и 7,4 ха незалесена. Тя представлява находище на див червен божур.

Вековни дървета, обявени със заповед № 715/12.03.1975 год. на МГОПС, без собствена площ. В лесопарк "Лясковец" са обявени общо 36 броя вековни дървета: 28 броя космат дъб, 3 броя махалебка, 2 броя турска леска, 2 броя клен и 1 брой бряст.